

finder sig i fuldkommen god og vel vedligeholdt Stand, repræsenterer en meget stor Værdi, som vel ikke nøie kan angives, fordi det maa anses for umuligt i Kolonierne at finde Vurderingsmænd med saadan teknisk Indsigt, at de vilde kunne afgive en tilforladelig Taxation; men en Forestilling om Værdien kan hentes fra, at der til dens første Anlæg og den efter Kampagnen 1878 foretagne betydelige Forbedring (alle senere udførte Vedligeholdelses- og Forbedringsarbejder altsaa ikke medregnede) er anvendt over $2\frac{1}{4}$ Millioner Kr. Fabriken, der tjener Statskassen til Pant for de i Genhold til Lov 25de Februar 1876 ydede Laan af i Alt 1,414,784 Kr. 57 Ore, hvortil kommer Renteresiancer af i Alt 582,696 Kr. 59 Ore, vilde selvfølgelig ved i Selskabets Besiddelse at henstaa ganske ubenyttet, sandsynligtvis i en Aarvækste, efterhaanden tabe mere og mere i Værdi, og da der ikke er mindste Udsigt til, at den overhovedet skulde kunne finde en privat Kjøber, endfige til en Pris, der blot tilnærmelsesvis svarede til dens virkelige Værdi eller selv blot til Statskassens deri prioriterede Fordring, og det som bemærket er overmaade tvivlsomt, om Selskabet selv vilde kunne tilveiebringe Midlerne til paant at sætte den i Virksomhed, vilde den sandsynlige Følge af dens Standsning blive en Tilintetgjørelse af omtrent hele Værdien.

Ogsaa middelbart vilde selv blot et enkelt Aars Standsning medføre Tilintetgjørelsen af store Værdier og drage vidtgaaende Følger efter sig. Den Hensigt, hvori det betydelige Statslaan bevilgedes ved Loven af 25de Februar 1876, at yde Sukkerdyrkingen paa St. Croix en væsentlig Støtte, maa utvivlsomt siges at være naaet i ikke ringe Grad ved Fællesfukkerfogeriet, om end Forventningerne om dets Gvne til at forrente den meget store Anlægskapital ere blevne skuffede. Naar de fire sidste Aars lave Sukkerpriser ikke have medført nogen Formindtelse af det Areal, der er i Sukkerdyrking paa St. Croix, har Fællesfukkerfogeriet utvivlsomt en ikke ringe Andel deri, ikke blot derved, at det har gjort det muligt for et større Antal Plantager (hvoriblandt de Staten tilhørende), der enten ganske manglede Sukkerværker eller vare utilstrækkelig forsynede dermed, at opretholde Sukkerdyrkingen, som ellers maatte have standset af Mangel paa Kapital til at opføre eller forny de fornødne Værker, men ogsaa ved i forholdsbvis stort Omfang at have fremkaldt Sukkerdyrking paa smaa Jord-

lodder, som ere enten kjøbt eller leiede af Personer af Arbejdsklassen. I hvilken Grad denne ogsaa for de almindelige sociale Tilstande vigtige Form af Sukkerdyrking, der kun er mulig, naar selve Sukkerrørene kunne afhændes, har udviklet sig i Ly af Fællesfukkerfogeriet, vil fremgaa af følgende Talangivelser. I Fællesfukkerfogeriets første Kampagner leveredes af flige Parcellister (Squatters) kun omtrent $\frac{1}{2}$ Million Pund Rør aarlig, men i Kampagnen 1887 leveredes der af Saadanne over 19 Millioner Pd., der er mere end en Femtedel af hele Fabrikens Forbrug, og efter den almindelige Gjenemsnitsberegning svarer til 1,100 Acres eller 800 Tdr. Land i Sukkerdyrking, og der er ved denne stærke Udvikling af det mindre Landbrug særligt at mærke, at Udviklingen netop har været stærkest under Sukkerkrisen; i 1883 (Aaret for det største Prisfald) leveredes der af Parcellister endnu kun 3 Millioner Pd. Rør, men i 1884 13 Millioner, som i de følgende Aar efterhaanden steg til de nævnte 19 Millioner i 1887. Uden Fællesfogeriet er denne Sukkerdyrking umulig, og en selv kun midlertidig Standsning af Rogeriet vilde tilintetgjøre den og spilde den deri anvendte Kapital, da Parcellisterne vilde mangle Gvne til at afvente en Gjenoptagelse af Rogeriets Virksomhed.

Af de til Fællesfogeriets Opland hørende egentlige Plantager er der 8 med en Rørleverance i 1886 af 20 Millioner Pund Rør, som ganske mangle Sukkerværker — deriblandt den Staten tilhørende Work and Rest med 6 Millioner Pund Rør. Flere andre Plantager have kun mere eller mindre mangelfulde Værker.

Af samtlige her anførte Grunde maatte Finanzministeriet, efterat Aktieselskabets Bestyrelse havde afgivet den ovennævnte Erklæring om ikke at ville fortsætte Fabrikens Drift i 1888, anse sig forpligtet til at gribe ind for at hindre en saadan Standsning, og da den stærkt fremrykkede Tid gjorde det nødvendigt, at der handlede hurtigt, for at Forberedelserne til næste Kampagne kunde træffes, havde der intet andet virksomt Middel til at hindre Standsning end at overtage Statskassens Pant til Brugelighed i Genhold til D. L. 5—7—8. En saadan Besiddelsestagselse blev derfor iværksat af Gouvenementet i de første Dage af November.

Strax efter Sværthættelsen af denne Besiddelsestagselse fremkom under 11te November 1887 en Forespørgsel fra Selskabets Bestyrelse, om ikke Finanzministeriet nu,